

Slovenska zveza na Švedskem

Slovensko GLASILO

Slovenska BLADET

ZIMA/VINTER

ISSN-2000-2173

Št./Nr 77

Letnik/Årgång 20

Slovenska riksförbundet i Sverige

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji. Pisma društev, ki niso člani Slovenske zveze, in oglase posameznikov objavljamo le, če je v glasilu dovolj prostora.

VSEBINA – INNEHÅLL

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSORD	3
PREDSEDNIK IMA BESEDO	4
SLOVENSKI DOM GÖTEBORG	7
SKD FRANCE PREŠEREN, GÖTEBORG	8
SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING	10
SKD SLOVENIJA, OLOFSTRÖM	17
PLANIKA – MALMÖ	19
SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM	20
SKM	23
NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA	29
SMEH JE POL ZDRAVJA –	30
ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIVET	30
RECEPTI – RECEPT	32
V SPOMIN – IN MEMORIAM	35
PISMA BRALCEV	36

Glavni in odgovorni urednici/ huvudredaktörer: **Danni Strazar, Suzana Macuh**

Oblikovalka & slov. lektura / Teknisk redaktör: **Danni Strazar**

Naslovi & lektura šved. besedil / Adresshantering: **Suzana Macuh**

Častna članica uredništva/hedersmedlem: **Augustina Budja Bencek**

Naslov uredništva / Redaktionsadress: **Slovenska riksförbundet i Sverige**

Box 145

731 23 Köping

slovenskoglasilo@gmail.com

E-naslov/E-post:

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 1. marca 2022!

Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 1 mars 2022, adressen ovan!

UVODNA BESEDA – INLEDNINGSORD

Zadnjič sem pogledala na koledar in kar s težavo došla, da se bližamo koncu leta. Ojej, kam neki so ušli dnevi, tedni in meseci? Vem, da se vsem zdi, da čas teče hitro, prehitro, in včasih se sprašujem, zakaj imamo takšen občutek. Toda ko se ozrem nazaj, ne štejem dni in tednov, temveč štejem lepe trenutke z domačimi, ko sem bila v Sloveniji, s prijatelji, z znanci, torej z vsemi, ki jih med letom srečujem. Čeprav pandemija (vsaj v Sloveniji) kar precej razdeljuje ljudi, se mi zdi, da res ne bi smeli pozabiti na človeškost in na to, da se je mogoče pogovarjati tudi o čem drugem kot o tem, kako je hudo, ker je pandemija, in kako je narobe to in ono. Kaj nam je pravzaprav »vzela«, česar ne moremo nadomestiti s prijaznim pogovorom, s toplino do sočloveka? Vem, lahko bi zavili na ekonomske (torej finančne, poslovne) vidike vsakdanjega življenja. Tudi na Švedskem je bilo marsikaj drugače, kot sicer, ampak ... je to res tisto, kar je tako zelo pomembno? Ali pa je morda pomembnejše, da nekoga pokličeš, z njim virtualno poklepetaš, se srečaš z njim zunaj, če ne gre drugače? Narava je še vedno okrog nas, še vedno so okrog nas ljudje, ki bodo veseli pogovora z nami in ki jih lahko razveseli že majhna pozornost. Še vedno obstaja tudi glasba, ki človeka pomiri in razveseli (in še vedno obstaja vse tisto, kar imajo ljudje pač radi, vsak kaj drugega). Kaj naj vam torej zaželim za leto 2022, ki je tik pred vrati? Naj bo zdravo, srečno in mirno – in ne pozabimo biti soljudje. Imejmo se radi in vse bo lažje!

Häromdagen tittade jag i kalendern och hade lite svårigheter med att inse att vi närmar oss slutet av året. Vart tog dagarna, veckorna och månaderna vägen? Jag vet att de flesta av oss tycker att tiden går för fort, ibland frågar jag mig själv varför jag har denna känsla? När jag dock tittar tillbaka, räknar jag inte dagar och veckor utan jag räknar årets fina stunder med nära och kära både i Slovenien och här hemma.

Även om pandemin gjort olika åsiktsläger (iallafall i Slovenien) känner jag att vi inte får glömma bort mänskligheten och kanske medvetet prata om något annat än pandemin och hur illa det är, allt som den medfört. Det som »den tagit« allt detta kan vi byta ut mot ett trevligt samtal, genom att visa omtanke till våra medmänniskor? Jag vet att vi även kan titta på det ur ett ekonomiskt perspektiv, även här i Sverige har mycket varit annorlunda men.. är det verkligen det som är viktigt? Eller är det viktigare att ringa någon, prata virtuellt med den personen eller träffas utomhus med den? Vi är fortfarande omgivna av vår fina natur, de människor som väntar det där samtalet finns fortfarande i närheten. Musiken kvarstår, den ger människan en lugnande och glädjande effekt (allt det vi själva tycker om, finns faktiskt kvar). Vad önskar jag då er inför 2022, som är runt hörnet? Jo, ett friskt, lyckligt och lugnt år och glöm inte bort att vara den medmänniskan alla vill ha i sitt liv. Sprid kärlek så kommer allt kännas lättare! //Danni

PREDSEDNIK IMA BESEDO

Spoštovani člani Slovenske zveze!

Lepo pozdravljeni vsi skupaj. Najprej naj vam zaželim vse najlepše, predvsem pa zdravja v teh težkih časih, v katerem se trudimo. Konec septembra smo se vsi razveslili, ko so pristojne službe na Švedskem sprostile ukrepe zaradi Covida. Znova smo se začeli srečevati v društvenih prostorih. Po najboljših močeh načrtujemo kakšno večje ali manjše druženje. Pripravili bomo nove načrte, ki jih bodo drugo leto potrdili občni zbori. Morda na vse to gledam preveč optimistično, saj se že zdaj, kar kmalu po sproščanju ukrepov, znova govorim o tem, kako ukrepati za zajezitev širjenja Covida-19 po vsem svetu. Malce me je strah, ko razmišljam, ali bo morda znova prišlo do omejevanja druženja. Vsak po svoje se trudimo spoštovati ukrepe in priporočila in naredimo, kar je nujno potrebno, da bomo preprečili to kruto bolezen, ki še kar divja po celem svetu.

Ko to pišem, nam december trka na vrata in to je obdobje, ki se ga vsi veselimo, še najbolj pa naši otroci in vnuki. To je konec koncev čas družinskega druženja, druženja s prijatelji in znanci ter z ljudmi, ki se jih še raje spomnimo za te praznične dni.

Še nekaj dni nas loči od božiča in novega leta, in kot običajno si bomo zaželeli veliko sreče, zdravja in veselja. Novo leto naj zaživi brez solza in kakšnih velikih skrbi. Ob tej priliki želim vam vsem, spoštovani rojaki, vesele božične praznike, vsem društvom, in vsem bralcem Glasila, prav tako Slovenskemu veleposlaništvu v Kopenhagenu in dušnemu pastirju Zvonetu Podvinski, urednicama slovenskega časopisa Glasilo. Enake želje pošiljam vsem znancem prijateljem, vsem, s katerimi imamo kakršnekoli stike in povezave v deželi, kjer živimo, in tudi vsem tistim doma v Sloveniji. Veliko božičnega veselja namenjam tudi vsem rojakom, ki so v domovih za ostarele, in bolnikom. Tudi njim želim veliko lepega vse leto, še posebej pa naj za praznične dni občutijo radost in veselje med ljudmi, s katerimi se srečujejo iz dneva v dan.

Naj nekaj besed namenim še delovanju Slovenske zveze tukaj na Švedskem. Uspešno smo opravili jesenski sestanek upravnega odbora Slovenske zveze, in izjemno sem se razveselil, da smo se po dolgem času lahko znova srečali v živo. Na sestanku smo potrdili nadaljnje delo v tem letu in postavili smernice za naslednje leto. Letos nam srečevanja niso bila dana. Društva so po svojih močeh organizirala majhna srečanja, vse večje načrtovane dejavnosti so bile ustavljene ali prestavljene.

Letos je bil izveden še Miklavžev koncert in slavnostni koncert ob 30-letnici samostojnosti Slovenije, ki ga organizira društvo Orfeum, v Stockholmu. Koncert je poleg Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sofinancirala tudi Slovenska zveza. V letu, ki je pred nami, že meseca marca sledi občni zbor Slovenske zveze, za 23. april 2022 pa je načrtovano vseslovensko srečanje in 50. obletnica društva »Simon Gregorčič, Köping«.

Spoštovani člani Slovenske zveze, želim vam lep Božič. Vstopimo v novo leto brez večjih skrbi in naj vam ti lepi prazniki, ki so pred nami, polepšajo vsak trenutek. Pa srečno in uspešno v novo leto 2022.

Alojz Macuh, predsednik SZ

Ordförande Slovenska riksförbundet

e-pošta: slovenska.riksforbundet@gmail.com

(Fotografija je z jesenskega sestanka UO SZ)

Naši slavlenci 2022

Januar:

Anton Zobec, 80 let

Februar:

Stefan Zalik, 85 let

*Naj Vam bo vsako jutro v veselje,
naj bo vsak dan poln ljubezni in
vsak večer zaključen z mislijo na srečno preživet dan.
Čestitke v imenu društva Slovenski dom in njegovih članov.*

Vsem rojakom želimo Blagoslovljene Božične praznike in zdravja, sreče v Novem letu 2022.

Pazite nase in Bog z vami.

Marija Kolar

Za Slovenski dom

*Voščilo objavljamo v originalni datoteki.

SKD FRANCE PREŠEREN, GÖTEBORG

Jesenski temni dnevi z dežjem in vetrom se nam bližajo. Listje je zapustilo drevesa in pokrilo počivajočo zemljo s svojo zlato rumeno barvo. Ker smo imeli vetrovno, se je listje nakopičilo v velike kupe in na določenih krajih zaradi nesreč ohromilo promet.

Za nas, avtomobiliste, je nastopil čas za zamenjavo letnih gum za zimske. To nam omogoča varnejšo vožnjo ob ledenih dnevih. Mi, pešci, pa ne smemo pozabiti na primerno obutev in odsevna telesa, da smo bolj vidni.

Po lepih dopustniških dneh v rodnem kraju smo zopet zbrani ter polni lepih spominov in želja. Jaz osebno se še nisem imela poguma podati se domov, ker sem slišala preveč negativnih novic. Ob izgubi mojih najbližnjih v Sloveniji še vedno mislim na korono, ki je še bolj prisotna v Evropi kot na Švedskem.

Načrti odbora so zaradi dežja tudi padli v vodo, saj nismo mogli pripraviti jesenskega piknika, ki smo se ga vsi veselili.

Naša ženska srečanja se počasi pričenjajo, še vedno pa smo obzirni glede pandemije. Tokrat smo se vendarle zbrale zadnji petek v mesecu septembru v Pärli, da obnovimo dopustniške spomine in ob pogovoru v slovenskem jeziku, ki nam je res potreben. Doma poteka pogovor v švedskem jeziku, saj se prilagajamo svojim švedskim partnerjem, zato so naša slovenska srečanja še bolj pomembna.

Približuje se tudi adventni čas, ki nas razveseljuje, zaposluje in utruja. V tem času imajo gospodinje velike obveznosti, da bo vse pripravljeno v pravem času, da se svetijo kristalni kozarci, porcelanasti krožniki in podobno.

*Božič je res lep čas,
ko Jezus bo prišel med nas,
saj vsi smo se ga veselili,
da Božič bi zdaj vsi slavili.*

Vesele, blagoslovljene božične praznike,
ter sreče zdravja polno novo leto 2022

Vam vsem želi SKD France Prešeren
Erika Jacobson za odbor.

SLOVENSKO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ KÖPING

Spoštovani člani, zopet prihaja lep decembrski čas med nas, dobre ljudi. Lahko ga lepo in spodbudno pričakujemo, kajti časi so nekoliko drugačni, kot so bili v zadnjem letu. Mesec december je čas lepih misli in dejanj, je čas obdarovanj in druženja še posebno za naše najmlajše družinske člane. Vsekakor pa se v tem času spomnimo vseh svojih najdražjih in najbližjih sorodnikov in prijateljev.

Gojimo upanje, da se bo vse umirilo in da bi se vrnil v tisto življenje, ki smo ga vajeni. Stvari se nekoliko izboljšujejo, konec septembra so švedske oblasti sprostile vse ukrepe in povsod smo odprli tudi društvene prostore za dejavnosti in druženje rojakov. To nas res veseli. (*Opomba uredništva: tik pred tiskanjem glasila se ukrepi na Švedskem prav tako poostrujejo, vendar bo določene stvari še vedno mogoče izvajati, verjetno tudi z dokazili o cepljenju). Spoštovani člani, vzemite si čas ob sobotah in se nam pridružite v naših prostorih ob kavici ali pa ob kakšnih drugih dobrotah, ki tudi ne manjkajo na mizi.

Dobro misel v tem lepem decembrskem času namenjam vsem znancem, prijateljem, vsem članom tukaj na Švedskem in drugje po Evropi. Vse lepo tudi tistim v domovini. V tem čarobnem času se še bolj povežimo drug z drugim. Naj vam moje besede sežejo v srce, zato vam podarjam lepe želje in zahvalo za zvestobo kot članom našega društva. Ob tej priliki naj vsem vam zaželim vse najboljše v prihodnjem letu. Ostanite zdravi, pogumni in zvesti člani društva »Simon Gregorčič«.

Obenem tej priložnosti se želim zahvaliti upravnemu odboru društva za dobro opravljeno delo in vso pomoč. Ostanite tako dobri in zvesti še naprej. S skupnimi močmi bomo zagotovo premagali vse težave. Pazite nase in tudi na druge, tako bomo skupaj prebrodili skozi te naporne čase.

Spoštovani člani, leto, ki je pred nami, je pomembno in veselo za vsakega v tukajšnjem društvu, kajti upamo, da bomo izpeljali 50. obletnico neprekinjenega delovanja društva

Simon Gregorčič. Smo še v obdobju koronavirusa in vemo, kako nas vse zaustavlja ta pandemija. A vseeno z upanjem nadaljujemo s pripravo na zlati jubilej našega društva. Tako smo se odločili, da za to lepo obletnico nazdravimo 23. aprila v naslednjem letu. Že sedaj vas vabim, da si rezervirate ta datum, da se bomo skupaj veselili za to lepo obletnico.

Ker smo že ravno v prihajajočih praznikih, želim vsem članom srečno, zdravo in uspešno leto, ki je pred nami.

Obvestilo! Ne pozabimo ohraniti tradicijo, zato ste že kar na prvi dan v letu 2022 vabljeni na kozarček penine v društvenih prostorih.

Alojz Macuh

Čestitke članom društva Simon Gregorčič, Köping

Čestitke gospe Marti Zorjan

*Daj vsakemu dnevu priložnost,
da bo najlepši dan v življenju.*

*Veliko je takih dni, ko sreča se nasmeji,
So pa tudi slabi dnevi, takrat pozabi vse delo in skrbi,
to je tisto, kar vsak od nas vam želi.
Še na mnoga zdrava in srečna leta,*

Draga gospa Marta, vse najboljše za minuli rojstni dan, čeravno z zamudo, pa nič ni vrženo v stran, vam iz srca želimo člani in prijatelji društva » Simon Gregorčič Köping.

Čestitke članom društva

*Spoštovani vsi, ki ste slavili svoj osebni praznik,
želim vam zdravja, sreče in veselje,
naj vas te lepe misli spremljajo skozi leto in življenje.
Vse najboljše vam želim in vse čestitke za praznične dni.
Grattis till er alla i föreningen som fyller år
Jag önskar er allt väl på födelsedagen,
Ordförande i slovenska föreningen Köping.*

Božično in Novoletno voščilo

V decembru prižiga se tisoč luči, na božičnem drevescu svetloba žari. V decembru vam želimo vse lepo, veliko prijetnega božičnega razpoloženja, leto, ki prihaja med nas, pa naj ima tople in modre oči, v njih so sanje ter sreča za vse ljudi.

Lepe Božične praznike ter srečno novo leto 2022! Preživimo trenutke skupaj, čeprav smo v času pandemije, pa le pogumno pojdimo naprej v leto, ki je pred nami.

Alojz Macuh

Predsednik društva Simon Gregorčič

ORFEUM – LANDSKRONA

SPD ORFEUM

Slovensko društvo Orfeum je jeseni izvajalo slovenske urice za otroke v Stockholmu, pa tudi v Malmöju, konec septembra pomagalo pri organizaciji manjšega koncerta slovenske zasedbe Šansonet (več o tem v prispevku Slovenskega društva Stockholm), največ energije pa smo usmerjali v koncerte na začetku decembra, ki so bili res pravo doživetje.

Nekaj o tem iz prve roke (od predsednice):

V hipu, ko pripravljam Slovensko glasilo, sem še vedno tako zelo pod vtisi čudovitih koncertov, ki smo jih pripravili s pomočjo gostujočih slovenskih glasbenikov, da kar težko pišem brez nasmeha na obrazu in brez pretirane evforije.

Kajti prav to je tisto, kar čutim. Navdušenje, da nam je po enem letu in pol znova uspelo pripraviti čudovit koncert, še posebej zato, ker je bil namenjen proslavitvi 30-letnice samostojne slovenske države.

Toda brez odličnih glasbenikov iz Slovenije, Luka Einfalta in Tomaža Pirnata, teh koncertov ne bi bilo.

V Stockholmu smo pripravili kar dva koncerta. Prvi je bil v soboto, 4. 12. 2021, ob 15.00 uri, in smo ga poimenovali Miklavžev koncert, saj je bil glasbeni del krajši zaradi naših najpomembnejših obiskovalcev: nadobudnih otrok, ki so nestrpno čakali obisk sv. Miklavža. Po koncertu je sledila bogata zakuska s pecivom, čajem in kavo.

Ob 18.00 uri smo imeli slavnostni koncert, ko je bil program daljši, v prvem delu sta Luka in Tomaž izvedla bolj klasičen program, v drugem delu pa sta se jima pridružila dva izjemno dobra mlada glasbenika, sicer učenca slovenskega dopolnilnega pouka, Benjamin in

Jakob Bonnevier iz Gävleja. Tudi na prvem, torej Miklavževem koncertu, je bil koncertni del izveden z njima (na kitari pa sem sodelovala tudi sama).

Na obeh koncertih smo imeli, poleg čudovitih družin in posameznikov, dva častna gosta. S svojo prisotnostjo nas je počastil g. Edvin Skrt, veleposlanik Republike Slovenije za Švedsko, ter predsednik Slovenske zveze na Švedskem, g. Alojz Macuh (ki je s seboj iz Köpunga pripeljal tudi svojo družino).

Večernemu koncertu je sledila zakuska z narezkom (s slovenskimi mesninami, kar je bilo zagotovo nekoliko edinstveno), s pecivom in z več kot odlično orehovo in makovo potico.

Naj se na tem mestu zahvalim (raje ne poimensko, da koga ne izpustim) prav vsem, ki ste pomagali pri peki, pripravi narezkov, prevozu najmlajših glasbenikov v Stockholm in tistemu, ki je pomagal, da je na obisk prišel tudi Miklavž. Hvala tudi slovenskemu društvu Stockholm in njegovemu predsedniku Roku Ogrinu, ki je pomagal pri sobotnih pripravah in bil ves čas z nami.

HVALA, BREZ VAS ne bi ljudje domov odhajali srečni in zadovoljni.

Naj omenim, da sta Luka in Tomaž po sobotnem koncertu v nedeljo odpotovala na jug Švedske, kjer sta odigrala koncert v Malmöju, nato pa v torek, 8. decembra še v Kopenhagenu, kjer je koncert organiziralo slovensko veleposlaništvo na Danskem.

Draga Luka in Tomaž, tudi vama še enkrat na tem mestu iskrena hvala za potrpežljivost z mano ob nenavadnih idejah, pa za prijetno družbo na vseh koncertih.

Svoje misli zapisala Danni, predsednica slovenskega društva Orfeum

Auguština Budja Bencek je za vas povzela še nekaj objav na spletu (objave slovenskega veleposlaništva na Danskem)

»Skupaj s Slovenci na Švedskem smo obeležili 30. obletnico samostojnosti Slovenije in pričakali Miklavža, ki je otroke obdaril s slovenskimi knjigami. Veleposlanik Edvin Skrt je v svojem nagovoru spomnil na glavne mejnike, ki jih je Slovenija dosegla v tridesetih letih, predstavil slovensko predsedovanje EU in sodelovanje med Slovenijo in Švedsko.

Zahvalil se je Slovenski zvezi in slovenskim društvom na Švedskem za njihova prizadevanja pri ohranjanju slovenskega jezika in običajev ter gospe Danni Stražar podelil priznanje veleposlaništva za osebno predanost in njeno dolgoletno delo pri promociji slovenskega jezika, kulture, izročila in glasbe na Švedskem ter za vse njeno prizadevanje pri spodbujanju sodelovanja in prijateljstva med Slovenijo in Švedsko.«

V društvu Orfeum smo veseli in ponosni za vse dogodke, ki jih predsednica Danni Stražar pripravi in izpelje! Vedno ima tudi novo železje v ognju, tako da ji ne zmanjka idej za naprej! Srečo imamo, da je Danni pred dvema letoma prevzela vodstvo Orfeuma in s svojim delom oživila omrtvelosti med landskronskimi člani društva, obenem pa se naše društvo širi tudi v Stockholm z novimi člani, nikoli pa ne pozabi tudi na nas na jugu Švedske! Hvalježni smo ji in ponosni na njeno delo. Čestitke! Želimo si, da bo še dolgo tako vitalno in požrtvovalno promovirala slovenstvo na Švedskem! Vse priznanje, Danni

Poleg sester Budja in družinskega zbora Orfeum je Danni edina na Švedskem, ki je posnela za YouTube nekaj lepih slovenskih pesmi, še več jih je v načrtih (z različnimi glasbeniki). Sestre Budja najdete na spletu, YouTube systrarna Budja; moje knjige pa so v elektronski obliki (tudi na spletni strani NUK, Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani), na Facebooku, Auguština Budja Bencek.

Lepo pozdravljam in voščim vesele božične praznike ter zdravja v Novem letu, 2022!!

Auguština Budja Bencek

*Za konec pa dodajamo še vtis enega od glasbenikov, ki smo ga prosili, da na kratko zapiše osebne občutke ob tej krajši skandinavski turneji.

Med Slovenci v Skandinaviji

Na pobudo Danni Stražar sva s kolegom Luko Einfaltom na začetku decembra prispe-la najprej v Stockholm, nato pa sva pot nadaljevala še v Malmö in nato na Dansko, v Kopenhagen.

Najin namen je bil predvsem ta, da z igranjem popestriva dogajanje na sprejemu sv. Miklavža, sodelujeva ob proslavitvi 30-letnici samostojnosti Slovenije, obogativa bogoslužje pri sv. maši v Malmöju in sodelujeva pri sklepnih slovesnostih ob zaključevanju pred-sedovanja Slovenije EU.

A vseskozi sem ob srečevanju s Slovenci čutil, da je ta stik nekaj precej bolj pomembnega. Spoznal sem povezanost ljudi, ki svojo deželo spoznavajo iz drugega konca Evrope, ki jo od zunaj vidijo precej drugače (lahko trdim, da bolj realno), kot jo vidimo mi od znotraj. Spoznaval sem različne usode ljudi in družin, ki so se z neverjetno voljo, vztrajnostjo in znanjem ustalili v deželi, ki jim je dala možnost in so jo izvrstno izkoristili. Hkrati pa v naj-lepšem delu srca še vedno najdejo dovolj prostora za domovino, za spoznavanje izročila, kulture, dosežkov in ljudi.

Ponosen sem na vse, ki soustvarjate skupnost v obeh deželah, na družine, ki že več rodov ohranjajo jezik, kulturo, običaje, obenem pa suvereno odkrivajo nove svetove znanosti, vodijo uspešna podjetja, ali mirno uživajo v zasluženem pokoju.

V mnogočem ste nam zgled in pot, po kateri se trudimo stopati tudi mi!

Tomaž Pirnat

SKD SLOVENIJA, OLOFSTRÖM

V soboto, 16. oktobra, je imelo KD Slovenija v Olofströmu oktobrsko zabavo. 16. oktobra smo se spet zbrali v lepem številu. Bilo je res lepo vzdušje.

Najprej smo se malo pogovorili, saj smo si imeli kar precej za povedati. Hrana in pijača sta bili odlični in tudi pečenega kostanja ni zmanjkalo.

Prav tako ne gre brez petja in brez vesele harmonike tudi ne gre in naš Viktor nas vedno razveseli.

Nekateri so se zato veselo zavrteli. Bilo je veselo in prijetno.

Ker pa pridejo naši člani od daleč, saj smo vsi malo starejši, smo se že počasi odpravili vsak na svoj konec že ob 22. uri.

Upajmo, da bo tudi za naprej tako ostalo, da se bomo lahko kmalu znova srečali.

Zadnjo nedeljo v oktobru smo imeli slovensko mašo in tako mi kot naš gospod Zvonko Podvinski smo komaj čakali tega skupnega srečanja.

Lepe praznike vsem skupaj!

PLANIKA – MALMÖ

SKD Planika Malmö – december 2021

Ob koncu leta 2019 je imela Planika okrog 240 članov, tako je bilo tudi januarja leta 2020, ko je imela Občni zbor. Nato smo se srečali istega leta še za dan žena 6. marca, teden pozneje pa smo prvič slišali za Covid-19.

To pišem zato, ker je bilo društvo zaprto vse do 30. oktobra letos, ko smo imeli Vinsko trgatve in računali, da se bo ljudi kar trlo. Prišlo jih je, reci in beri, samo 12, od tega 6 članov Upravnega odbora, kar je 5 odstotkov vsega članstva.

Dobro se vidi, da so ljudje postali previdni, kar pa seveda ni dobro za društvo. Toda to ni potrlo obiskovalcev – na spodnji sliki se vidi, da so imeli celo glasbenika, še dobro, da je Andrej Pagon še čil in zdrav. Naj napišem še, da bo v društvu 26. novembra »Klepeta ob kavi«, 18. decembra ob 15. uri pa bo otroke obiskal Božiček – Dedek Mraz.

Če bo vodstvo Planike načrtovalo kakšne organizacijske spremembe, bi se bilo pred tem dobro posvetovati s predsednikom in upravnim odborom Slovenske zveze. Le-ta mora imeti najmanj 1000 članov, da obdrži letno subvencijo švedskih oblasti, katero razdeli med društva, da lahko nemoteno delujejo.

Jože Ficko

*Nadaljevanje prispevka iz prejšnje številke, torej o 30-letnici Sloveniji, objavljamo med pismi bralcev na strani 40.

SLOVENSKO DRUŠTVO STOCKHOLM

Pestra jesen Slovenskega društva v Stockholmu

Konec omejitev v zvezi s pandemijo Covida-19 je omogočil pestro dogajanje v društvu. Že avgusta smo lahko organizirali srečanje generacij, o čemer smo poročali v prejšnji številki Glasila. September nam je prinesel kar tri druženja. Najprej smo obiskali Ano in Williama v njunem novem domu blizu Enköpinga, nato smo tretjo soboto v mesecu igrali badminton, ko smo rezervirali tri igrišča, zadnjo nedeljo v mesecu pa nas je s svojim nastopom razveselila glasbena skupina Šansonet. Ta dogodek pa je vreden nekaj več besed.

Trio mladih fantov iz savinjsko-kozjanskega je prišel nepričakovano, napovedali so se tri tedne prej, zato je bilo treba na hitro najti primerno dvorano in instrumente (harmoniko, klavir in kitaro), ker jih niso vzeli s seboj. Pri tem ima zasluge Danni Stražar, ki je uredila, da so koncert lahko izvedli v glasbeni šoli v Nacki, kjer poučuje. Bilo je vredno truda, saj so s svojim nastopom navdušili občinstvo.

Šansonet je edina skupina v Sloveniji, ki goji izročilo slovenskega šansona od Franeta Milčinskega-Ježka dalje. V svojem repertoarju pa imajo seveda tudi sodobne avtorje, kot so Iztok Mlakar, Jure Ivanušič in drugi. Na programu je bilo 10 šansonov, pri pesmi „Golaž“ avtorja Tomaža Hostnika pa je glavni pevec Vid Palčnik zvalil občinstvo, da je sodelovalo s pripevom. Po burnem ploskanju je trio zapel še dodatno pesem. Po koncertu je bila priložnost za druženje in kramljanje ob postreženih dobrotah na mizi, kar se je nadaljevalo s spontanim petjem in plesom. Ta večer nam bo ostal še dolgo v spominu.

Omembe vreden je tudi konzularni dan, ki ga je veleposlaništvo Republike Slovenije iz Kopenhagna organiziralo v Stockholmu 24. septembra. Več kot dvajset rojakov je tako

lahko uredilo svoje potne liste, osebne izkaznice in druge dokumente. Glede na zanimanje se nam verjetno kmalu obeta ponovitev. Za to se veleposlaništvu iskreno zahvaljujemo.

Oktober je naš pevski zbor „Triglav“ po enoletnem premoru zaradi pandemije zopet začel z vajami. Vodi ga Klementina Savnik, ki je sicer operna pevka v stockholmski operi. Festival Evropskega filma v Stockholmu je 8. oktobra prikazal slovenski film „Ne bom več luzerka“. Soorganizator festivala je bilo Slovensko veleposlaništvo v Kopenhagnu. Film si je v kinodvorani Zita ogledalo lepo število rojakov. Tretjo soboto v oktobru smo se zbrali na kegljanju, kot že večkrat prej.

Dvajsetega novembra pa smo imeli tradicionalno martinovanje. Zbralo se nas je sicer manj kot po navadi, zaradi bolezni, vendar smo se imeli lepo. Za glasbo so poskrbeli društveni glasbeniki, ostali člani društva pa so peli in plesali.

Slovenske maše so se tudi začele, prva je bila že 22. avgusta. Veseli nas, da si je gospod Podvinski opomogel od napada Covida in zdravljenja v bolnišnici in lahko spet potuje, obiskuje Slovence na Švedskem in mašuje.

Upamo, da nam kakšen nov virus ali kakšna druga nadloga ne bo prinesla omejitev in da se bomo lahko še naprej prosto zbirali in organizirali različne dejavnosti.

Foto: Jure Godler, Brane Kalčevič

När restriktionerna i samband med Covid-pandemin togs bort efter sommaren blev det möjligt att arrangera en mängd olika evenemang i föreningen. Redan i augusti kunde vi anordna flergenerationsträffen som vi berättade om i förra numret av Glasilo. I september hade vi tre sammankomster. Vi besökte först Ana och William i deras nya hem nära Enköping, sedan spelade vi badminton en lördag och den sista söndagen i månaden var vi på en fantastisk konsert med musikgruppen Šansonet från Slovenien. De är den enda musikgruppen i Slovenien som odlar traditionen med slovensk chanson från Frane Milčinski-Ježek och framåt. Deras uppträdande var mycket uppskattat.

Värt att nämna är också den konsulära dagen som anordnades den 24 september i Stockholm av Sloveniens ambassad i Köpenhamn. Mer än tjugo slovenier kunde därmed ordna med sina pass, identitetskort och andra handlingar. Med tanke på intresset kommer vi sannolikt att ha en liknande dag snart igen. Vi tackar verkligen ambassaden för det.

I oktober började vår kör »Triglav« med repetitionerna igen efter ett års uppehåll på grund av pandemin. Den leds av Klementina Savnik, som är operasångerska på Stockholmsoperan. Den 8 oktober visade European Film Festival den slovenska filmen »My Last Year as a Loser«. Medarrangör av festivalen var Sloveniens ambassad i Köpenhamn. Ett stort antal landsmän såg filmen på biografen Zita här i Stockholm. Den tredje lördagen i oktober samlades vi för att bowla, som vi gjort flera gånger tidigare. Den tjugonde november firade vi det traditionella 'Martinovanje' – Mårtensafton. På grund av sjukdom var vi färre än vanligt men vi hade trevligt. Föreningens musiker stod för musiken och de övriga medlemmarna sjöng och dansade.

Våra slovenska mässor har också återupptagits, den första var den 22 augusti. Vi är glada att prästen Zvonko Podvinski har återhämtat sig från Covid-smittan och tillhörande sjukvård och kan resa för att besöka slovenier i Sverige och utföra mässorna igen.

Vi hoppas inte att något nytt virus eller någon annan olägenhet kommer att medföra nya restriktioner för oss och att vi kommer att kunna fortsätta samlas fritt och organisera olika aktiviteter.

Brane Kalčevič

Čestitke jubilantu Jožetu Štefaniču iz Stockholma

Čestitke našemu jubilantu Jožetu,
ki je nedavno praznoval 70-letnico življenja.

Naj bo rojstni dan ena sama zahvala Bogu
za dar življenja po ljubezni staršev.

Zdravja, miru in blagoslova voščim!

Bog vas živi še na mnoga blaga leta!

Naj vas varujejo Sv. Jožef,

Devica Marija, naša nebeška Mati in priprošnjica,
nadangeli Mihael, Gabriel in Rafael ter angeli varuhi,

ko ste v svojem poklicu veliko na poti!

Vošči iz srca vaš Zvone

Kdo je ta naš slavljenec? Jože je bil rojen staršema Jožici in Jožetu Štefanič 25. oktobra 1951 v Podzemlju, v Beli krajini, kjer je preživel svojo mladost in tiste težke povojne čase.

Na sam božični večer leta 1966 je kot 15-letnik z mamo prišel na Švedsko, kjer ju je čakal oče, ki je prišel v to severnoevropsko deželo leto prej. Kot ortopedski čevljar je bil Jože starejši povabljen na Švedsko v Norrköping. Tukaj je Jože mlajši kot 15-letnik začel delati v tovarni plastike.

Pri 18. letih se je začel učiti za ortopedskega tehnika. Ko je končal poklicno šolo, se je družina preselila v Stockholm, ker sta oče Jože in sin Jože dobila službo v bolnišnici »Karolinska«.

Leta 1977 se je poročil z Anico z Igljenika (Trebne).

Njuna skupna življenjska pot ter ljubezen je bila blagoslovljena in potrjena s tremi otroki. Prva se je rodila Renata, druga Irena in tretji Peter.

Danes sta Jože in Anica obdarjena s šestimi vnuki in vnukinjami. Kot zavesten Slovenec se je rad vračal v svojo domovino in je bil dosleden v tem, da se otroci naučijo slovenskega jezika in kulture. Kako lepo je bilo videti vse tri generacije v sožitju. In tako je tudi še danes v Štefaničevi družini.

Reka Kolpa je simbol Bele krajine in da ne bi bila samo v Beli krajini, so leta 1979 ustanovili podjetje Kolpa ortopedi & skobutik, kjer je tudi oče Jože starejši delal in rad pokazal svoje znanje naslednji generaciji.

Dober pečat svojih 70. let je pustil v Slovenskem društvu v Stockholmu, kjer je bil aktiven kot predsednik, gospodar, absolutno pa dober pevec.

Njegova družina je bila tudi aktivna pri demonstracijah, da bi Sloveniji priznali njeno samostojnost in državnost.

Z ljubeznijo atiju ob jubileju zapisali hči Renata in žena Anica

Življenje na Švedskem

Glede na precepljenost in večjo discipliniranost na Švedskem se je zgodilo tisto, kar smo vsi pričakovali, namreč da se sprostijo in odprejo vrata kar se tiče naših cerkva in naših srečanj. To se je zgodilo 29. septembra 2021, na sam praznik nadangelov Mihaela, Gabriela in Rafaela. Vsekakor je dobro še naprej upoštevati razdaljo, si tu in tam, kjer je velika množica ljudi, nadeti masko in biti preprosto previden ter se izogibati množic.

Počasi se tudi naše skupnosti bolj korajžno zbirajo pri slovenskem bogoslužju. Bogdaj, da vsi skupaj prebijemo strah in da se z veseljem ter veliko hvaležnostjo, da sploh živimo in da smo kolikor toliko pri zdravju, ponovno zbiramo in srečujemo pri slovenskem bogoslužju, ki so ga mnogi starejši zelo pogrešali.

Torej, drage rojakinje in rojaki, dobrodošli pri naših srečanjih ob oltarju ter po sv. maši. Prav tako dobrodošli pri obhajanju sv. zakramentov, na primer sv. spovedi, da bi vredno prejeli sv. obhajilo, hrano večnega življenja in bi tako mogli uresničevati Jezusovo povabilo: Vzemite in jejte od tega vsi, to je moje Telo, ki se daje za vas. To vabilo seveda velja za vse generacije, ne samo za našo prvo generacijo. Preprosto, vzemite si čas in pridite na naša srečanja. Tako skupaj gradimo svojo identiteto in skupaj utrjujmo našo vero, kulturo in materni jezik.

Dragi mladi starši, kakor so vaši starši storili svojo dolžnost in vas vodili k verouku, tudi vi ne pozabite svojim otrokom dati na pot življenja tisto najvažnejše, to je vero, vzgojo v krščanskih vrednotah, krščansko kulturo in s tem identiteto, da bodo vedeli kdo so in od kod so njihove korenine. Predvsem pa, da ne pozabijo na večno življenje. Jezus pravi: Kaj namreč človeku pomaga, če si ves svet pridobi, sebe pa pogubi ali zapravi?« Lk 9,25

Red sv. maš na Švedskem

1. nedelja v mesecu: Landskrona ob 12:30; Malmö ob 16:30
 2. nedelja v mesecu: Halmstad ob 09:30; Helsingborg ob 17:00
 3. nedelja v mesecu: Jönköping ob 10:00; Göteborg ob 16:00
- Sobota pred 4. nedeljo v mesecu: Stockholm ob 17:00 v kripti
4. nedelja v mesecu: Eskilstuna ob 10:00; Köping ob 15:00
 5. nedelja v mesecu: Olofström ob 11:00; Nybro ob 16:30
- Binkoštna sobota 2022: Vadstena ob 12:00

Čestitke jubilanu Vinku Tomažiču iz Göteborga

Kol'kor je kapljic morja,
kol'kor je zvezdic neba,
tol'ko naj let:
zdravih, srečnih in veselih
Bog vam da,
to želi vaš Zvone iz srca!!!

Dragi slavljenec Vinko, prva sobota v mesecu oktobru leta 2021 nam bo vsem, ki smo se udeležili vašega jubileja, ostala v prelepem spominu. Čeprav nas je dež namakal, se nismo ustrašili podati se na pot v vaš nekdanji skupni dom, kjer danes živi družina vaše mlajše hčere Gabrijele. Tam nas je pričakala Gabrijela z njenimi najbližjimi ter njena sestra, vaša starejša hči Ann Christin.

Kakšna dobrodošlica nam in seveda potem tudi veselo pričakovanje, kdaj se boste tudi vi »prikazali«, da vam čestitamo in da skupaj z vami praznujemo okrogli jubilej, 80-letnico vašega življenja.

Vinko Tomažič, veliki mornar in svetovni popotnik, kar je bil na začetku svojega prihoda na Švedsko, se je po nekaj letih potovanja po morju vrnil nazaj na kopno, kjer se je zaposlil v zasebnem sektorju in servisiral velike stroje ter s tem sebi in svoji družini služil kruh.

Našel si je svojo življenjsko družico Rožo, s katero sta se poročila in bila obdarjena s hčerama Ann Christin ter Gabrijelo. Njihov skupni dom na Lilla Björlandavägen 5 je postal dom tudi za slovenske dušne pastirje na Švedskem, kjer so bili vselej dobrodošli. Ker sta bila

oba z Rožo aktivna v Misijskem pastoralnem svetu, sta velikokrat sprejela goste iz Slovenije, ki so bili na poti v Vadsteno na vseslovensko binkoštno romanje in vseslovensko srečanje za binkošti pri Sv. Brigiti Švedski. Ničkolikokrat smo na predvečer skupaj odpotovali v Vadsteno, da je bila slavnostna dvorana za romarje in goste naslednji dan že pripravljena. Pokazala sta neizmerno skrb in zavzetost ter ogromno pomoč ob posaditvi slovenske lipe v Vadsteni ter za napis Slovenska lipa na tabli pred »slovensko lipo« v parku pred starodavno cerkvijo. To je samo majhen delček vse plemenite pomoči prejšnjim narodnim dušnim pastirjem, pa seveda tudi podpisane.

Dragi slavljenec Vinko, hvala vam za vso velikodušno pomoč, za vse obiske na domu naših rojakov, ali pa v domu za ostarele, za vse sprehode, kjer sva poklepetala in se marsikaj pogovorila, predvsem pa občudovala naravne lepote in v srcu hvalila Stvarnika.

Naj bo jesen vašega življenja še dolga, lepa in obdarjena z zdravjem ter potrebnimi močmi, da boste še dolgo uživali ob vaših hčerah ter vnukih in prijateljih, ki vas obdajajo. Obenem pa vselej dobrodošli v našo slovensko skupnost v Göteborgu, ki se srečuje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob oltarju ter končno tudi v župnijski dvorani po sv. maši.

V imenu Misijskega pastoralnega sveta, v imenu naše skupnosti na Švedskem ter še posebej v Göteborgu: Bog vas živi še na mnoga blaga leta!

Vaš hvaležni Zvonko Podvinski

Miklavževanje v Göteborgu

Na praznik Sv. Barbare, vsem Barbaram čestitke za godovni dan, nas je Sv. Miklavž obiskal tudi v Göteborgu. Mama Gabrijela je z veseljem prevzela vajeti v roke, ko sem jo povabil na pomoč. Njej pa je z enakim veseljem priskočila na pomoč tudi mama Suzana.

Miklavž pa je tudi rad prišel med nas, nagovoril otroke in jih potem, ker so bili pridni, obdaril z lepimi darovi. Sv. Miklavž nas vse uči, da si prizadevamo biti dobri ter da želimo deliti, kar velikodušno prejemamo.

Hvala mamam in tudi atu Marku, dedku Vinku ter seveda letošnjemu Miklavžu in očetu Mladenu za oblačila za miklavža. Hvala za lepo miklavževanje ter sodelovanje in pomoč.

Božični koncert za slovensko skupnost v Malmö

Danni Stražarjeva je en tak »motor«, ki nas priganja, da se včasih v vsej »utrujenosti in naveličanosti« vendar malo zganemo. In že je tu najprej organizacija in potem en prelep in prečudovit dogodek, ki se je zapisal v srca vseh prisotnih.

Okoli 20 rojakov in še kakšen več se nas je najprej zbralo pri sv. maši, kjer je na koru v cerkvi Vår Frälsare Tomaž Pirnat s svojimi prsti pričaral melodije iz orgel, ki jih je z evfonijem, s posebnim trobilnim instrumentom obogatil Luka Einfalt. P

relepo slovensko adventno bogoslužje v cerkvi, se je nadaljevalo v župnijski dvorani, kamor smo se premaknili vsi navzoči pri sv. maši. Tam pa so se rojaki najprej okrepili s pecivom in kavo ter skupaj malo poklepetali. Nato pa se je zgodil en poseben koncert, kjer smo navdušeno ploskali. Najprej sta se predstavila Tomaž in Luka v kombinaciji klaviatura in evfonij s klasičnimi deli, na koncu pa je Danni dodala v program še božične pesmi, ki jih je spremljala na kitari, seveda ob spremljavi naših gostov iz Slovenije.

Če je bila torta že v cerkvi, kjer smo po dolgem času spet zaslišali orgle in zraven še blagoglasni evfonij, kakšna čudovita kombinacija, potem je bil koncert v dvorani in tiste božične melodije »češnja na torti«.

Že v soboto sta naša gosta navdušila na dveh koncertih v Stockholmu. Po koncertu v Malmö sta zaključila svoje poslanstvo v Kopenhagnu, kjer pa je organizacijo koncerta prevzelo slovensko veleposlaništvo v Kopenhagnu. Morda ju bomo pa imeli priložnosti gostiti tudi na binkoštno soboto v Vadsteni, kjer bi bila čudovita priložnost, da bi ju poslušali rojaki z vse Švedske in naši gostje, ki tja romajo vse od leta 1974.

Hvala Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, hvala Danni Stražerjevi, hvala župniji Našega Odrešenika, ki nam je omogočila dvorano ter predvsem hvala gostoma in vsem navzočim, ki so nam čudovite melodije božale naša srca ter nas povzdigovala iz žalosti v veselje, iz teme in preizkušenj v novo, svetlejšo upanje.

Na vse vas, drage bralke in bralci Naše luči, na vse vas, dragi rojaki doma in po vsem svetu, posebej na vse vas v Skandinaviji in na Švedskem kličem Božjega blagoslova in pojdimo k jaslicam, da nas Dete božje obdari z vsemi potrebnimi milostmi, mi pa mu podarimo naša srca in jih v dobri sv. spovedi pripravimo za jaslice Jezusu, našemu Odrešeniku.

Naj bo novo leto bolj prizanesljivo in ostanite zdravi ter zvesti »materi, domovini in Bogu«! Srečno 2022, tudi pod varstvo Marije, svete Božje Matere in Sv. Jožefa ter nadangela Mihaela in Sv. Brigite Švedske!

Z najboljšimi željami iz srca vaš Zvone

NEKAJ ZA OTROKE – NÅGOT FÖR VÅRA MINSTA

SMEH JE POL ZDRAVJA – ETT GOTT SKRATT FÖRLÄNGER LIVET

NEKAJ ZDRAVNIŠKIH:

»Za vas imam dobro in slabo novico," reče zdravnik bolniku.

»Najprej mi povejte slabo novico,« reče bolnik.

»Imate zelo težko neozdravljivo bolezen!«

»Kaj pa dobra novica?«

»Poimenovali jo bomo po vas.«”

* * *

»Te tablete vam sicer ne bodo pomagale,« je rekel doktor bolniku, »toda bistveno je, da nimajo stranskih učinkov.«

* * *

Zdravnik izpolnjuje kartotečni list in vpraša:

»Kadite?«

»Ne.«

»Pijete?«

»Tudi ne.«

Doktor nekaj časa zre v bolnika, nato pa mu reče: »Nekaj bom že našel, da vam bom prepovedal.«

* * *

»Zob ste mi izpulili v petih minutah pa za to hočete 50 evrov!«

»Če bi želeli, bi vam ga lahko pulil tudi dve uri!«

* * *

»Ne morem se odločiti, ali naj grem na operacijo ali umrem!" reče bolnik zdravniku.

»Z malo sreče imate lahko oboje,« reče doktor.

* * *

Razgovor dveh kirurgov:

»Teoretično bolnik Mihec sploh ne bi smel preživeti operacije!« je rekel prvi.

»No, vidite kolega, kaj napravi močna volja do življenja. Proti njej je tudi moderna medicina nemočna.«

»Gospod zdravnik, bo moja operacija zelo draga?«

»Nič ne skrbite, to skrb lahko prepustite svojim dedičem!«

* * *

»Gospod zdravnik, kaj pa, če operacija ne bo uspela?« je prestrašeni bolnik vprašal zdravnika, tik preden so mu dali anestezijo.

»Tega pa ne boste doživeli!« ga je potolažil kirurg.

* * *

Medicinska sestra je rekla bolniku, ki so ga ravnokar sprejeli v bolnišnico:

»Zdaj se pa slecite in pojdite v posteljo. Takoj bom prišla za vami!«

* * *

»Kaj pravite?« zaskrbljeno vpraša pacient kardiologa, ki mu je pregledal delovanje srca.

»Hm. Nekoliko je res slabotno, vendar ste lahko mirni. Do konca bo že vzdržalo.«

* * *

»Doktor, prišla sem vam izreči iskreno zahvalo!« je rekla pacientka, ko je vstopila v zdravnikovo ordinacijo in mu na mizo postavila steklenico konjaka in modro kuverto.

»Oprostite ...,« je bil zdravnik nekoliko, »ne spomnim se vas več. Ste vdova ali pacientka?«

* * *

»Te tablete, ki sem vam jih predpisal, so tako močne, da jih lahko jemljejo le bolniki, ki so odličnega zdravja.«

* * *

»Gospod doktor, trenutno nimam denarja, da bi vam plačal zdravljenje. Vam bom pa v oporoki zapisal del premoženja. Ste za to?«

»Seveda sem! No, zdaj mi pa vrnite recept, ki sem vam ga napisal, da vam bom predpisal nekaj drugega.«

RECEPTI – RECEPT

Ca 20 st saffransbullar

Degen:

4 dl mjölk

4 påsar (2 g) saffran (halvera mängden för mildare saffransmak)

50 g färsk jäst

½ tsk salt

2 dl strösocker

250 g kesella 10 % (kesella kan ersättas med kvarg med 7% eller 10% fetthalt eller kan även ersättas med 50 g smör. Om du använder smör istället behöver du minska mängden mjöl lite i receptet)

150 g rumsvarmt smör

Cirka 14-15 dl vetemjöl

Fyllning:

4 dl mjölk (3% fetthalt)

10 msk snabbvispad marsanpulver

Pensling:

1 ägg

Ca 15 g smör

Strösocker

Gör så här:

Värm mjölk och saffran till cirka 37 grader. Lös upp jätten i degvätskan. Blanda i salt, strösocker och kesella. Tillsätt mjukt smör och lite vetemjöl i taget. Knåda degen väl. Täck bunken med plast och låt degen jäsa i ca 45 min. Blanda ihop alla ingredienser till fyllningen i en skål och låt stelna i kylan.

Dela degen i ca 20 bitar och forma till bollar. Täck med kökshandduk. Mjöla bordet och kavla ut en degbit till en rektangulär platta. Skär ut remsor tills plattan ser ut som en "kam" (du ser enklast hur jag menar i klippet). Spritsa vaniljkräm på kanten, rulla ihop från långsidan och forma till en bulle. Lägg på en plåt med bakplåstapper. Täck med kökshandduk och låt jäsa i 30 min.

Värm ugnen till 225° (över- och undervärme). Pensla bullarna med ägg och baka dem gyllene i ca 9-11 min. Låt svalna på plåten. Pensla sedan med smält smör och doppa i socker.

Bild och recept: www.zeinaskitchen.se

Bilder/slike: www.zeinaskitchen.se

Približno 20 kom žafranovih kvašenih kolačkov

Testo:

4 dl mleka

4 vrečke (skupaj 2 g) žafrana (če želite bolj nežen okus po žafranu, količino razpolovite)

50 g svežega kvasa

½ čajne žličke soli

2 dl sladkorja

250 g gladke skute 10 % (skuto lahko zamenjate tudi s 50 gramov masla. Če uporabite maslo, potem morate nekoliko zmanjšati količino moke v receptu).

150 g masla sobne temperature

Približno 14-15 dl moke

Nadev:

4 dl mleka (3 % maščobe)

10 jedilnih žlic vaniljeve kreme (recept za domače vaniljeve kreme najdete tudi na spletu)

Premaz:

1 jajce
Približno 15 g masla
Sladkor

Postopek:

Mleko skupaj z žafranom pogrejte do približno na 37°. V tekočini za testo raztopite kvas. Dodajte sol, sladkor in gladko skuto. K temu primešajte zmehčano maslo in nato postopoma dodajajte moko. Dobro pregnetite testo. Posodo pokrijte s plastično folijo (ali s čim podobnim) in pustite, da testo vzhaja približno 45 minut. Med tem časom v drugi posodici zamešajte nadev in ga dajte v hladilnik, da se bo strdil.

Testo razdelite na približno 20 kosov in jih oblikujte v kroglice. Pokrijte s kuhinjsko krpo. Pomokajte pult/mizo in kos testa razvaljajte na pravokotnik. Narežite na trakove, dokler ne bo videti kot "glavnik" (glej sliko). Na robove nabrizgajte vaniljevo kremo, zvijte skupaj od daljše strani in oblikujte v kolaček. Položite na pekač, obložen s peki papirjem. Pokrijte s kuhinjsko brisačo in pustite vzhajati 30 minut.

Pečico segrejte na 225° (ne uporabite ventilacijske pečice). Kolačke premažite z jajcem in jih pecite približno 9 do 11 minut do zlatorumene barve. Pustite, da se ohladijo na pekaču. Zatem jih premažite s stopljenim maslom in jih pomočite v sladkor.

Slike in recept vzeti s spletne strani: www.zeinaskitchen.se

V SPOMIN – IN MEMORIAM

V spomin Štefki Budja

Budja Štefanija je bila rojena v Celju 7. novembra 1945 staršema Bezenšek Jožetu in materi Ani, ki sta takrat bivala v Zadobrovi pri Vojniku. Imela je še polbrata in polsestro.

Osnovno šolo je končala v Vojniku. Kasneje uspešno zaključila Srednjo ekonomsko šolo v Celju. Prva zaposlitev je bila v računovodstvu.

Pozneje je spoznala Janeza Budja in se z njim leta 1964 tudi omožila v cerkvi Svete Trojice pri Mali Nedelji. Dobila sta sina, prvorojenca Janeza.

Še isto leto sta z možem Janezom šla s trebuhom za kruhom tako kot njuni sorodniki, da bi poskusila srečo v gostoljubni državi Švedski. Prvorojenca sta pustila pri Štefkinih starših.

Štefka je začela delo v hotelu, Janez pa je bil poklicni šofer.

Seveda sta se morala naučiti govoriti švedski jezik. Ko sta se udomačila, sta kasneje začela svojo gostinsko dejavnost in uspešno vodila podjetje vsa leta v Landskroni. Štefka je vodila kuhinjo. Leta 1966 se jima je rodila hčerka Bernarda ter 1970 sin Andrej.

V času bivanja na Švedskem sta se kulturno in pevsko udeleževala v družinskem krogu, v domačem zboru in s slovenskimi izseljenci v kulturnem klubu Triglav, ki je bil ustanovljen leta 1968.

Leta 1977 sta se vrnila nazaj v domovino in se iz Štefkinе domačije preselila v Šentjur. Štefka je nato začela delati na Občinski upravi v Celju. Kasneje sta kupila hiši ter oba začela gostinsko dejavnost. Pri delu sta bila zelo uspešna in podjetna ter priljubljena. Štefka je imela veselje do dela z ljudmi. Bila je tudi podpornica raznim društvom.

V naslednjih letih je postala babica trem vnukom Simonu, Tomiju ter Patriku, kasneje pa prababica Leotu. Moža Janeza je pri 58. letih prizadela možganska kap, kar je bil za vse hud udarec. Zanj je skrbela in ga negovala vse do njegove smrti leta 2010. Potem ko je Štefka odšla v pokoj, se je kmalu naselila v dom oskrbovancev Šentjur, kjer je bivala deset let.

Covid-19 je otežil obiske pri zdravniku, saj so bili domovi zaprti. Štefka je zaradi prepozne diagnoze za sladkorno bolezen izgubila nogo. Posledično se ji je zdravje poslabšalo in tako je v petek, 22. oktobra 2021, preminula. Naj počiva v miru! Amen.

Svakinji v spomin, Gusti Budja Bencek

PISMA BRALCEV

NAŠA LUČ 1951–2021

KAJ NAM, SLOVENCEM, ZUNAJ SLOVENIJE,

TA MESEČNIK V VSEH TEH LETIH POMENI?

Odgovor na to vprašanje lahko strnem v eno besedo: Veliko!

Sama sem zapustila Slovenijo oz. takratno Jugoslavijo že leta 1964. Odšla sem na Švedsko, kjer od takrat pretežno živim. Nikoli se nisem počutila Jugoslovanko, ampak vedno le Slovenko! Kljub mojemu sodelovanju z ostalimi jugoslovanskimi klubi se je naše društvo imenovalo SKD TRIGLAV, pomeni slovensko kulturno društvo Triglav, ustanovljeno leta 1968. Številni Slovenci v mojem kraju so naši družini, ustanoviteljici društva, zamerili za pridevnik »slovensko« v nazivu našega društva, češ saj smo Jugoslovani! Po duši to nismo bili nikoli, niti v Sloveniji ne. Razen, ko sem iskala svoj prvi potni dokument, takrat sem morala v Zagreb ponj, ker ga v Sloveniji ni bilo mogoče dobiti! Ob prihodu na Švedsko, postopoma je za mano prišla cela moja družina, brat Janez z ženo Štefko, oba starša, Avgust in Angela Budja, nato še sestra Gabrijela z možem Poldetom Karlin ter triletnim sinčkom Poldijem in nazadnje še sestra Olga, ki je 18-letna končala frizersko šolo. Potegnili smo jo za sabo in še istega leta, 1968, ustanovili prvo slovensko društvo v Landskroni na Švedskem. Pevci smo bili vsi člani naše družine že od doma, saj je bil oče organist v domači cerkvi, Sv. Trojice, pri Mali Nedelji.

Že takoj na začetku prihoda v Landskrono smo se povezali s katoliško cerkvijo. Sprva prave cerkve ni bilo, včasih smo se vozili v Malmö, kjer so katoliško cerkev že imeli. Vse do leta 1975 je bila švedska cerkev samo protestantska, druge veroizpovedi so šele po tem letu in po tedanji reformi dobile zeleno luč za izvajanje drugačnih religij, tako tudi katoliška. Do takrat smo se katoliki na Švedskem morali znajti, kakor pač kje. Prvi slovenski duhovnik se je pisal Jožef Flis, ki je moja starša pridobil kot naročnika mesečnika Naša Luč! Seveda smo bili vsi vznemirjeni nad vsebino Naše luči, saj je v njej pisalo o dogodkih in dejanjih v tedanji Jugoslaviji in predvsem v Sloveniji, dogodki, ki jih dotlej nihče od mojih ni poznal! Pater Flis nas je tudi opozoril, da je Naša luč prepovedana v Sloveniji, če te z njo dobijo na meji, ti jo cariniki vzamejo in osebo zaslišijo, od kje ji revija Naša luč! V tej reviji so objavljali svoje misli in doživetja tudi Slovenci iz drugih kontinentov, tako smo s časom postali seznanjeni z življenjem nekaterih pogumnih rojakov iz držav po svetu. Zakaj pravim »pogumnih«, zato, ker je bil marsikdo, ki je v Naši luči karkoli objavil, nič kolikokrat v domovini izpostavljen raznim pritiskom, pa tudi ljudje, o katerih je nekdo nekaj objavil, so bili izpostavljeni. Sama sem nekoč doživela hud protest, ko sem v Naši luči objavila neki večji družinski dogodek, poroko ali krst nekih znancev iz Göteborga. Zbali so se morebitnih nevšečnosti ob naslednjem obisku doma, v Sloveniji. To sem, seveda, razumela, in se od takrat naprej izogibala podobnim objavam. Mene in mojih pa objave o nas niso nič motile, objavljali smo vesele in tudi nekatere žalostne dogodke v Naši luči, včasih je kaj o nas objavil tudi kdo od slovenskih duhovnikov, ali kak znanec. Ves ta »strah« pred represalijami zaradi objav v Naši luči je trajal do leta 1991, ko se je Slovenija osamosvojila iz komunističnega primeža.

Alternativa Naši luči je na Švedskem bilo glasilo Naš glas, ki je začel izhajati po letu 1975 in kjer je lahko vsakdo objavljал svoje članke, pesmi in krajše zgodbe, če mu je to tedanji socialistično obarvan uredniški odbor dovolil! Nadaljevanje glasila Naš glas je novo glasilo Slovensko glasilo, začetek izhajanja v letu 2001, katerega odgovorna urednica sem bila do leta 2014, ko me je zadela možganska kap. Od takrat nisem več zmogla urejati Glasila in sta uredništvo prevzeli mladi Slovenki, Danni Stražar in Suzana Macuh.

Revija, Naša luč, je zame in za mnoge Slovence po svetu skozi dolga desetletja pomenila vzgojno izobraževalno čtivo, informacije od doma in še kaj, in nam to pomeni še zdaj! Hvala vsem urednikom in novinarjem za bogate vsebine! In hvala slovenskim duhovnikom, ki nam Našo luč posredujete! Vse lepo in uspešno vam želim in toplo pozdravljam, v svojem imenu in v imenu ostalih zvestih naročnikov!

Landskrona, 21. 09. 2021. Avguštna Budja Bencek

HÖSTSEMESTER I SLOVENIEN

Pga pandemin så spenderade vi även detta år sommarsemestern hemma i Sverige, något väldigt ovanligt för mig då semestrarna brukar vara ett givet mål, men vad gör man när det råder pandemi och resan inte är nödvändig!

Så vi bestämde oss för att skjuta på sommarresan till hösten och det gjorde vi rätt i!

Sicka härliga 2 veckor vi fick.

Det var många år sedan jag spenderade hösten i Slovenien och den var verkligen magisk. Strålände sol, lagom varmt, vindruvslockning och få turister.

Vi höll oss mycket hemmavid, vilket är ca 15 km utanför Celje och gjorde dagsutflykter därifrån.

Lite strosande i den inte alltför stora staden Celje, goda pizzor på rest Picikato, inhandling av honung på minoriterklostret Olimje där en av Europas äldsta apotek finns och spabesök på Orhidelija i Podčetrtek var inte helt fel.

För att komma in på restauranger och köpcentrum var man tvungen att kunna uppvisa covidpass eller pcr-test vid ev kontroll och samma gällde förstås inför spabesöket, så där kändes det väldigt safe.

En fredag em tog vi oss några mil hemifrån till Slovenske Konjice och satte oss på uteserveringen på restaurang Grič. Känslan att bara sitta på en uteservering bland vinodlingar en sen septemberdag och sipa på olika viner var ljuvlig.

Vi fastnade båda för en lagrad Chardonnay som både smakade och doftade gudomligt. Efter att vi provsmakat oss igenom ett antal viner så åkte vi ner till vinoteket och inhandlade vin som bör räcka till sommaren.

Ett härligt utflyktsmål som rekommenderas om man har vägarna förbi. Vill man så kan man få en guidad tur i deras vinkällare och vinprovning.

Ihop med bästa kompisen och grannen Metka tog vi oss en långpromenad och nostalgitripp till sjön Slivniško jezero, där vi hängde i våra tonår. På 80-talet en jättefin badplats med klubbstuga, mängder av aktiviteter omringad av skog. Idag tyvärr helt förfallet och en sjö man absolut inte badar i. När vi kom fram till gamla badbryggan tog hon fram både bubbel och tilltugg som hon burit med sig hela långa vägen. Skål för oss.

De sista dagarna på vår semester drog vi oss sydväst, ner mot kusten och området Goriška Brda.

Det har blivit ett favoritområde bland många andra.

Vi tog en avstickare till Izola, västkustbo som man är vill man känna lite havsbris, där vi strosade längs stranden, tog ett dopp i havet och avslutade med lunch innan vi åkte vidare mot byn Medana.

På övernattningsstället Belica är det som i en dröm. Utsikten över alla vinodlingar är bara så ljuvlig, trevlig personal och fantastisk italienskinspirerad mat. När vi tog oss en promenad före middagen så stötte vi oväntat på en olivoljeproducent, Bose Oil, vars olja vunnit många priser, och detta nästan vägg i vägg.

I denna by finns flera kända slovenska vinproducenter, bl a Kristančič och Klinec, med sitt orangea vin, och bara några km bort finns Movia, Simčič, Ščurek ja det går att rada upp många välkända viner.

Vi bodde här i några dagar och utforskade området, främst med besök hos vinodlare men vi kände att vi behövde göra mer än bara gotta oss. Så vi tog oss upp till bergsryggen Sabotin, delvis genom skyttegravarna som finns kvar sedan första världskriget, med grym utsikt över Gorica och smaragdgröna Soča. Efter en lättare vandring upp belönade vi oss med en lunch i mysiga byn Šmartno.

Så var dessa 3 dagar alltför snabbt över och dags att bege sig tillbaka mot Celje.

Vi tog en minst sagt rejäl omväg hem och jag fattade inte varför sambon kört så ”fel” för-
rän vi var i Most na Soči, då förstod jag att vi var på väg till Spodnja Idrija. När vi var i Idrija
på vandring med Zvones grupp för sisådär 4-5 år sedan hittade vi restaurangen Mlinar
som är en riktig pärla. Frun lagar maten och mannen serverar och de är verkligen världens
gulligaste och bästa. Specialiteten här är žlikrofi i alla smaker, en slags tortellini med pota-
tis o annan fyllning. När vi var här första gången höll kocken precis på att tillverka žlikrofin
så hon kom ut och visade oss hur man formade dem, det var ett plus. Restaurangen ligger
uppför en rejäl backe så lite slingrigt är det allt att ta sig dit, men det är det värt. Även här
fick vi smakprov på några viner vi bara var tvungna att prova:-), enligt servitören.

Vi åkte härifrån återigen supernöjda och belåtna, både över maten och hur trevliga de är.

Hit kommer vi igen..

En härlig höstsemester, det blir flera i framtiden.

Marianne Ratajc

Slovenski Dom

SLOVENIJA PRED 30 LETI IN DANES ...

NADALJEVANJE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE SLOVENSKEGA GLASILA

V jesenskem glasilu ste brali o prešernem razpoloženju, ki je vladalo v naši slovenski, va-
ški gostilni julija 1991. Takrat je bilo mogoče prav vse, marsikdo je celo verjel, da se bo
svobodna in samostojna Slovenija v nekaj letih lahko merila z najbolj razvitimi evropskimi
državami. Kaj merila – prehitela jih bo. Tudi Švico, ki je vzor evropske demokracije in bla-
gostanja. In to kljub temu da jo sestavljajo tri narodnosti in ima štiri uradne jezike.

Koliko od tega se je v 30 letih uresničilo? Bore malo ali nič. Pa poglejmo, zakaj ne.

Po letu 1848 se je pri narodih Habsburške dinastije – kamor je stoletja spadalo tudi ozem-
lje današnje Slovenije, začela prebujati narodna zavest. Takrat pojem Slovenci še ni obsta-
jal, ampak so bili Korošci, gornji in spodnji Kranjci, gornji in spodnji Štajerci itd. Od kdaj
ime Slovenci, se krešejo mnjenja, najbolj verjetno pa je, da izvira iz nekega ljubljanskega
časopisa iz leta 1854. Dinastijo je takrat sestavljalo več slovanskih narodnosti, ob teh pa
tudi Ogrska današnja Madžarska. Večina Slovanov se je, navkljub različnim navadam in
običajem, več ali manj podredila vladi na Dunaju, Ogrji pa so vedno zahtevali svojo državo.
Leta 1867 pa je po dolgi in mučni pogajanji in celo vojaških spopadih prišlo do kompro-
misa. Ogrska je dosegla personalno unijo, skupne so bile samo finance in deloma armada.

Habsburška dinastija se odslej imenuje Avstro-Ogrska in dobi poleg imena tudi drugo va-
luto. Prejšnji gulden ali thaler se preimenuje v krono. Na bankovcih je napisana vrednost
v 10 jezikih, med drugim tudi v slovenskem. Hitro za tem se je med meščanstvom vnela
debata, kakšen status pripada Sloveniji.

Prvi so predlagali, da ostane tako kot je bilo doslej, drugi da dobi slovensko ozemlje avto-
nomijo kot Ogrska, tretji pa združitev vseh slovanskih narodov v sklopu Avstro-ogrske, kar
pa glede na njihovo lego ni bilo mogoče. Lahko bi se združili, Slovenci in Hrvati, na severni
strani Avstrije pa Čehi, Slovaki in Poljaki, med obojimi pa ne bi bilo fizične povezave. Kako
so si predlagatelji tretje opcije to predstavljali, mi ni znano. Vse zdrahe so se nadaljevale
do izbruha 1. svetovne vojne, ko je Avstro-ogrska dokončno razpadla, Slovenci, Hrvati in
Bošnjaki pa so se v strahu, da jih ne bi zavzela Italija, združili s Srbi v kraljevino SHS, torej
Kraljevino Srbov, Hrvatov Slovencev.

Le-ta je trajala do leta 1929, ko se je zaradi nemirov in hrvaških zahtev za samostojno
državo, preimenovala v Kraljevino Jugoslavijo. Slovenci so do druge svetovne vojne klub
svetovni krizi živeli razmeroma mirno, takoj po izbruhu pa je prišlo do razdora. Slovenijo
so si razdelile tri armade. Severno od Save nemška, južno od Save italijanska, Prekmurje
pa madžarska.

Nadaljevanja ne bom posebej opisoval, v šolah po letu 1945 smo izvedeli vse, ne smemo
pa pozabiti, da zgodovino pišejo zmagovalci. O povojnih pobojih v Mariboru, na Teharjah
in v Kočevskem rogu ni bilo govora, znano pa je, da so »osvoboditelji« po vojni pobili več
ljudi, kot vsi okupatorji skupaj.

Prvih 15 let po pridobitvi samostojnosti je Slovenija res kazala znake napredka, nato pa so
si slovenski volivci posadili na prestole ljudi, kvazi akademike in intelektualce, ki s svojim
pisanjem in komentarji na družabnih medijih (Facebook, Twitter itd.) širijo poleg redkih
resnic samo še žalitve in laži in s tem razdor in nestrpnost. Do Švice je še dolga trnova pot
...

Zapisal: Jože Ficko

Slovensko GLASILO - Slovenska BLADET

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige
Box 145, 731 23 Köping
www.slovenskazvezasvedskem.com

Predsednik / Ordförande: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com

Telefonska številka: +46 (0) 736003092

NASLOVI – ADRESSER

KLUB KULTURE SLOVENIJA

Preds: Karli Zunko
c/o Karli Zunko,
Norra Torggatan 17, 640 30 Hälleforsnäs
slovensko.drustvo@gmail.com

IVAN CANKAR

Preds. Ivan Zbasnik, 035- 21 12 94
Meteorvägen 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@bahnhof.se

SD SIMON GREGORČIČ

Preds. Alojz Macuh,
Scheelegatan 7, 731 32 Köping
aa.macuh@gmail.com
<http://antonbreznik.wixsite.com/simon>

KD SLOVENIJA

Preds. Miran Rampre,
073-384 08 23

SLOVENSKI DOM

Preds. Jože Zupančič, 031-98 19 37
Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
marrat68@hotmail.com

VELEPOSŁANIŠTVO Republike Slovenije

Amaliegade 6, 2. Floor
1256 København, Danmark
Tel: 0045 33 73 01 20, 0045 33 73 01 22
sloembassy.copenhagen@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Preds. Lado Lomšek, 031-46 26 87
c/o Lomšek
Stora björn 33, 415 16 Göteborg
ladolomsek2@gmail.com

SD PLANIKA

Preds. Rudolf Belec, 040-21 80 48
Mobilni telefon: 0709-535401
V:a Hindbyvägen 18, 214 58 Malmö
kontakt@planika.se
www.planika.se

SD STOCKHOLM

Preds. Rok Ogrin
Slovenska föreningen i Stockholm
c/o Rok Ogrin
Grindtorpsvägen 41 lgh 2001; 183 49 Täby
slovdrustvo.stockholm@gmail.com
<http://slovenskodrustvostockholm.weebly.com/>

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

Preds. Danni Stražar
c/o Bencek-Budja
Nattljusgården 28 B, 261 72 Häljarp
orfeum.slosve@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14, 411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 0708278757
zvone.podvinski@rkc.si

Tisk/tryck: Grafika Gracer d.o.o., Celje, Slovenija/Slovenien

